

TARTU POSTIMEES » LÕUNA-EESTI

Küpsised aitavad meil teenuseid edastada. Meie teenuseid kasutades nõustute sellega, € küpsiseid.

[Rohkem info](#)

Keskkonnaamet andis loa Kiidjärve pais alla lasta

Sain aru

Risto Mets, reporter

29. aprill 2015 13:23

1/2

Kiidjärve pais ja veskihoone. Foto: Rein Kalle

Äsja kiitis keskkonnaamet heaks Põlvamaal Vastse-Kuuste vallas asuva Kiidjärve paisu ümberehituse projekti ja andis välja vee erikasutusloa. Seeläbi paranevad kalade rändetingimused ning ühtlasi taastatakse ajaloolise vesiveski kunagine ilme.

1914. aastal ehitatud Kiidjärve vesiveski oli Eesti üks võimsamaid. Tänapäevani säilinud uhke veskihoone on Põlvamaal tuntud vaatamisväärsus. Aastatel 1987-1988 ehitati veskile uus betoonpais, kuid peagi pärast seda jahutootmine lõppes.

Järv paisu taga on setteid täis ja kinni kasvamas ning ka pais ise vajab praegusel hetkel juba remonti. Seetõttu hakatigi mitu aastat tagasi plaani pidama, mida paisuga ette võtta.

Ahja jõe ürgorg on Eesti üks unikaalsemaid loodusväärtusi. Pikast jõest on leitud üle 30 kalaliigi, kuid liikide elupaigad on eraldatud mitmeteks jõelõikudeks ohrate paisudega, kus kalade liikumine takistatud. Jõe keskjooksul asuv Kiidjärve pais ujutas ilusa jõesängi üle umbes 1,5 km ulatuses.

Esmalt kaaluti paisu säilitamist ja jõgi osalist suunamist läbi paremkaldale rajatava looduslähedase kunstkärestiku. Keskkonnaamet soovitas radikaalsema sammuna paisu hoopis avada, sest paisu enam ei kasutata ja kalapääs ning paisjärv vajavad tulevikus hooldust. Vee alandamine taastaks kunagise kauni jõesängi.

Vana paisu avamine tundlikus kohas on tehniliselt üsna keerukas. Loodusväärtusi hindavad maaomanikud, muinsuskaitseamet ja projekterija Piiber Projekt OÜ tulid aga mõttega kaasa ning koostöö viis selleni, et pais avatakse juba sel aastal, kinnitas keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni keskkonnakasutuse juhtivspetsialist Rein Kalle.

Kiidjärve pais avatakse keskelt 14 meetri laiuselt, alles jäävad paisu kaldasambad ja nende keskele püstitatakse uus jõesammas, lisas Kalle. Ta lubas, et sammaste peale tuleb uus nägus sild.

Paremkalda äärde, alaveepoolle on plaanis taastada müür, mis imiteerib endise saeveski turbiini pealevoolukanalit. Ülaveepoolle on endise pealevoolukanali asukohta kavandatud 30 cm sügavune org, mis imiteerib kanali sissevoolu. Paisu sambad ja sild taastatakse endisel kujul, kuid ehitatakse